

25. Włochy

	PKB (mld USD)	dynamika PKB (%)	PKB per capita (USD)	inwestycje (% PKB)	inflacja (%) (CPI)	stopa bezrobocia (%)
Włochy	1550	0,4	26700	19,1	2,7	8,6

Włoska gospodarka oparta jest w głównej mierze na przemyśle i usługach. Rozwinięty również jest przemysł metalowy, samochodowy, elektroniczny, petrochemiczny, metalurgiczny, włókienniczy, odzieżowy, skórzaný oraz spożywczy. Włochy są eksporterem ropy naftowej i gazu ziemnego. Duży udział w PKB Włoch mają dochody z turystyki.

Gospodarka włoska jest jedną z najbardziej rozwiniętych gospodarek Unii Europejskiej. Należy jednak zaznaczyć, że rozwój gospodarczy kraju nie przebiegał jednolicie. Włochy są podzielone na tzw. bogatą i rozwiniętą Północ oraz biedne, oparte na rolnictwie Południe. Zabiegi kolejnych rządów w zakresie aktywizacji gospodarczej Południa przynoszą powoli zakładane efekty, jednakże przepaść pomiędzy ww. obszarami jest wciąż znacząca. Wzrost gospodarczy Włoch w 2003r. wyniósł 0,3% PKB i był o 0,2% niższy od zakładanego. Wśród przyczyn niskiego poziomu wzrostu gospodarczego upatruje się w spadku dynamiki produkcji przemysłowej, wzroście cen produktów rolnych, pogorszeniem się sytuacji na rynku turystycznym, a także stałym wzroście paliw. W 2003 roku poziom bezrobocia wyniósł 8,7% i zmniejszył się z 9,0% w 2002r. Inflacja w roku 2003 wyniosła ok. 2,7% wg. ISTAT, natomiast wg organizacji konsumenckich kształtowała się na poziomie 5,5-6%.

25.1 Zakładanie działalności gospodarczej

Działalność przedsiębiorstw we Włoszech regulowana jest przez Kodeks Prawa Cywilnego (*Codice Civile*) z 1942 r. z późniejszymi zmianami oraz „reforma systemu spółek kapitałowych i spółek spółdzielczych” (*Riforma organica della disciplina delle Società di capitali e delle Società Cooperative*), która weszła w życie 1 stycznia 2004 roku (więcej informacji na stronie www.infopolonia.it/reforma_prawa_spolek.html). Zgodnie włoskim Kodeksem Cywilnym, działalność o charakterze gospodarczym podlega wpisowi do Rejestru Przedsiębiorstw (*Registro delle Imprese*). Rejestry takie prowadzą dla wszystkich rodzajów przedsiębiorstw wyłącznie Izby Handlowe właściwe terytorialnie. Wykaz wszystkich Izb Handlowych można znaleźć na stronie www.camcom.it.

Od 1 lipca 2003 r. składanie wszystkich dokumentów związanych z wpisem firmy do Rejestru Przedsiębiorstw jest możliwe wyłącznie drogą elektroniczną lub na nośniku elektronicznym (system TELEMACO) po potwierdzeniu podpisem elektronicznym. W celu zarejestrowania działalności gospodarczej w tym systemie konieczne jest posiadanie specjalnej karty SMART, umożliwiającej składanie podpisu elektronicznego. Karty takie można otrzymać w biurach Izb Handlowych.

W celu ułatwienia przedsiębiorcom korzystania z systemu Izba Handlowa w Rzymie wydała Vademecum na jego temat. Jest ono dostępne na stronach internetowych Izby (www.rm.camcom.it) w języku włoskim i zawiera wszystkie informacje na temat rejestracji przedsiębiorstw drogą elektroniczną oraz na temat innych procedur związanych z prowadzeniem firmy.

Obowiązek rejestracji przedsiębiorstwa drogą elektroniczną nie obowiązuje przedsiębiorców indywidualnych oraz podmiotów, które podlegają rejestracji jedynie w Wykazie Gospodarczo-Administracyjnym (REA), czyli stowarzyszeń, przedstawicielstw firm zagranicznych, itp.

25.2. Formy prawne działalności gospodarczej

Najbardziej popularnymi formami prawnymi prowadzenia działalności gospodarczej dla firm średnich jest spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (*società a responsabilità limitata, Srl*) zaś duże przedsiębiorstwa oraz firmy, których akcje są notowane na giełdzie (obowiązkowo) spółka akcyjna (*società per azioni, Spa*).

Do założenia spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (*società a responsabilità limitata, S.r.l.*) wymagany jest kapitał założycielski w wysokości 10.000 euro. Akt założycielski musi być sporządzony przez notariusza jako akt publiczny i może mieć formę umowy bądź aktu jednostronnego. Należy wpłacić co najmniej 25% podpisanego kapitału. Kapitał zakładowy może być pieniężny lub wniesiony w aporcie.

W przypadku spółki akcyjnej (*società per azioni, S.p.a*) wysokość kapitału zakładowego wynosi 120.000 euro. Nie można dokonać podwyższenia kapitału dopóki uprzednio wyemitowane akcje nie zostały w pełni uwolnione. Akt założycielski musi być sporządzony przez notariusza, jako akt publiczny i może mieć formę umowy bądź aktu jednostronnego. Wkład musi zostać wniesiony w formie pieniężnej, o ile w akcie założycielskim nie ustalono inaczej. Przy podpisaniu aktu założycielskiego należy wpłacić do banku co najmniej 25% wkładów pieniężnych (czyli co najmniej 30.000 EUR). Całą kwotę należy wpłacić jeśli spółka powołana zostaje aktem jednostronnym. Obowiązkowe jest zarejestrowanie spółki w Rejestrze Przedsiębiorstw (*Registro delle Imprese*).

Oddział (*sede secondaria di società estera*) prowadzi działalność gospodarczą we Włoszech, ale nie jest traktowany przez prawo włoskie jako jednostka niezależna od spółki zagranicznej. W związku z tym spółka zagraniczna jest bezpośrednio odpowiedzialna za wszelką działalność wykonywaną przez oddział oraz za zobowiązania oddziału. Utworzenie oddziału musi być zarejestrowane we Rejestrze Przedsiębiorstw (*Registro delle Imprese*) właściwej terytorialnie Izby Handlowej. Wymagane jest odpowiednie udokumentowanie rejestracji spółki w kraju gdzie ona ma swoją główną siedzibę. Spółka zagraniczna jest zobowiązana zgłosić do Rejestru dane osobowe, pełnomocnictwa i potwierdzone podpisy osób upoważnionych do reprezentowania jej we Włoszech. W stosunku do osób trzecich, oddział spółki zagranicznej ponosi odpowiedzialność w zakresie i na zasadach określonych w dokumentach zarejestrowanych we Włoszech, nawet gdyby były one odmienne od tych zarejestrowanych w kraju macierzystej siedziby spółki. Firma macierzysta musi wciągać do ewidencji oświadczenia roczne dotyczące oddziału. Oddział musi prowadzić księgowość obowiązującą przedsiębiorstwa handlowe i dostosować się do procedur rachunkowych, włącznie ze sporządzaniem bilansu. Oddział musi składać roczną deklarację podatkową u włoskich władz podatkowych. Oddziały spółek zagranicznych płacą podatki na tych samych zasadach jak spółki włoskie. Po zapłaceniu podatku dochodowego we Włoszech, pozostałe zyski mogą być swobodnie przekazane do firmy macierzystej.

Przedstawicielstwo nie jest osobą prawną, jest zatem uzależnione od macierzystego przedsiębiorstwa: nie może prowadzić odrębnej działalności ani zawierać kontraktów z klientami. Zazwyczaj otwierane jest w celu promocji, badania rynku, prowadzenia salonu z ekspozycją towarów, nadzorowania realizacji kontraktu, itp. Poprzez otwarcie biura przedstawicielskiego możliwa jest reklama produktów we Włoszech i nawiązanie bezpośredniego kontaktu z klientami. Otwarcie biura przedstawicielskiego podlega obowiązkowi rejestracji w REA (*Repertorio delle notizie economiche e amministrative*) we właściwej terytorialnie Izbie Handlowej. W celu rejestracji przedstawicielstwa firmy polskiej należy złożyć akt powołania jednostki lokalnej we Włoszech, wraz z określeniem prawnego przedstawiciela na Włochy, wyciąg z Krajowego Rejestru Sądowego zawierający dane polskiej firmy, formularz UL i formularz „*intercalaire P*”, a także uiścić opłatę wpisową (*diritti di segreteria*) w wysokości ok.20 euro (jej wysokość ustalają poszczególne Izby)

Wszystkie polskie dokumenty muszą być przetłumaczone na język włoski przez tłumacza przysięgłego i legalizowane przez konsulat włoski w Polsce.

25.3. Ułatwienia dla przedsiębiorców

Sportello Unico, czyli okienka dla przedsiębiorców powstały na szczeblu gmin w każdym regionie Włoch w ramach polityki wspierania przedsiębiorczości. Są to swoiste *one-stop-shop*, w których przedsiębiorca może dokonać wszystkich formalności związanych z założeniem firmy. Gwarantuje to przedsiębiorcy przejrzystość i skuteczność procedur oraz oszczędność czasu. Listę *one-stop-shop* w poszczególnych gminach oraz dane teled adresowe można znaleźć na stronie

http://pers.mininterno.it/sportelloUnico/su_ric.htm. Okienka rozpoczęły działalność załatwiając przede wszystkim dokumenty urzędowe konieczne do budowy, modernizacji, przeniesienia lub zamknięcia zakładu produkcyjnego. Powinny również świadczyć usługi w zakresie udzielania informacji koniecznych do rozpoczęcia, zmiany lub zakończenia działalności produkcyjnej, handlowej i usługowej; załatwiania dokumentów urzędowych (zezwoleń, zaświadczeń, certyfikatów); prowadzenia bazy danych firm na terenie gminy; pomocy prawnej w zakładaniu przedsiębiorstw i w wypełnianiu formularzy; informowania o nowych przepisach i procedurach w różnych sektorach oraz świadczenia usług wspierających przedsiębiorczość.

25.4. Podatek od osób prawnych

We Włoszech podatek od osób prawnych jest egzekwowany zarówno na poziomie krajowym jak i lokalnym. Standardowa stawka krajowa podatku dochodowego od osób prawnych wynosi 37 proc. Ponadto każde przedsiębiorstwo płaci podatek w wysokości 4,25 proc. na szczeblu lokalnym. Istnieje wiele możliwości zmniejszenia zobowiązań podatkowych, zwłaszcza tych na poziomie lokalnym.

25.5. Podatek od towarów i usług

Stawka podstawowa podatku od towarów i usług wynosi 20 proc. Na część produktów i usług nałożone są niższe stawki tego podatku. Stawka zredukowana 10-proc. dotyczy państwowych usług telekomunikacyjnych, tekstyliów, obuwia, transportu pasażerskiego oraz usług hotelowych. Stawka super zredukowana 4-proc. nałożona została na niektóre artykuły spożywcze, wyposażenie medyczne, produkty farmaceutyczne, a stawką zerową objęty został transport publiczny. Podatek VAT jest obowiązkowy dla każdego rodzaju działalności wykonywanej we Włoszech. Przedsiębiorca na początku swojej działalności powinien skontaktować się z odpowiednim biurem, gdzie otrzyma numer dla potrzeb VAT. Przedsiębiorstwa indywidualne mogą ubiegać się o numer VAT w oddziałach odpowiednich instytucji w swoich regionach, a korporacje w miejscu, gdzie korporacja ma zarejestrowaną siedzibę.

25.6. Ważne adresy

- Ambasada RP w Rzymie: www.ambasciatapolonia.it
Via P. P. Rubens, 20
00197 Roma
tel. 06.36 20 42 00
- Wydział Ekonomiczno – Handlowy Ambasady RP w Rzymie: www.infopolonia.it
Via Olona, 2/4
00198 Roma
tel. 0039 06 854 11 28, 0039 06 854 81 89

- Konsulat Generalny RP

w Mediolanie

Corso Vercelli, 56

20 145 Milano

tel. 00 39 02 48194975

fax. 00 39 02 48020345

milanokg@iol.it

- Wydział Ekonomiczno – Handlowy KG w Mediolanie

Via Capecelatro, 53/4

20 148 Milano

tel. 00 39 02 487 131 64

fax. 00 39 02 40 53 03